

So Sánh Du Lịch Campuchia và Việt Nam

Dương Minh Bằng

Biết rằng nếu nói về kinh tế bình quân đầu người thì VN vẫn còn hơn được vài nước trong khu vực. Nhưng riêng về ngành du lịch thì bây giờ VN còn thua Campuchia. Du lịch Campuchia đang phát triển vượt bậc vì sáng tạo và hiệu quả. Cuối năm 2015, tôi và anh bạn, chủ tịch một công ty lữ hành khá nổi tiếng ở Sài Gòn, qua Phnom Penh, Campuchia dự hội nghị quốc tế về “Chiến lược phát triển du lịch bản địa ở đông bắc Campuchia”. Bạn tôi đi Campuchia như đi chợ, tôi thì mấy năm

mới quay lại và thấy quá nhiều thay đổi đến giật mình về du lịch của đất nước này.

Ấn tượng đầu tiên

Chúng tôi qua Phnom Penh bằng xe buýt Sorya. Biết tôi đi Campuchia, mấy người bạn nhờ mua mấy thùng bia ngoại về uống chơi. Tôi sợ không có thời gian nhưng khi biết điều này, phụ xế đã nhiệt tình cho xe dừng trước cửa hàng mua giúp. Tôi thiếu 30 USD, phụ xế và tài xế hùn cho mượn. Phục vụ kiểu đó thì khách nào không mê.

Ấn tượng đầu tiên ngay tại cửa khẩu vào Việt Nam hoàn toàn bất lợi so với Campuchia: Visa nhập cảnh Campuchia làm tại chỗ, dễ dàng và thoải mái. Còn visa nhập cảnh Việt Nam phải xin trước, nhiều khê. Cửa khẩu là bộ mặt quốc gia nên nước nào cũng chăm chút, trong đó có Campuchia. Đơn cử, cửa khẩu Bavet của họ xây kiểu nhà không có tường bao quanh chỉ mái che nên thoáng mát, rộng rãi, ngồi chơi thoải mái. Trong khi cửa khẩu Mộc Bài là một trong những cửa khẩu đường bộ quốc tế quan trọng của Việt Nam nhưng thiết kế nhà kín rất ngột ngạt. Có thời điểm hàng trăm du khách phải chen chúc, nóng nực, mệt mỏi và chán nản vì phải chờ đợi hàng giờ tại nơi này. Chưa hết, từ Phnom Penh về cửa khẩu Bavet 160 km, xe chạy ba giờ và 10 phút làm thủ tục. Từ Mộc Bài về Sài Gòn 76 km, xe cũng chạy mất ba giờ, chưa kể gần hai giờ chờ đợi làm thủ tục nhập cảnh.

Không “chật chém”, trăn lộn

Năm 2015, lượng khách quốc tế vào Việt Nam chỉ tăng 0,9% thì lượng khách vào Campuchia tăng hơn 10%. Cứ đà này chừng ba năm nữa du lịch Campuchia sẽ qua mặt Việt Nam về lượng khách. Bởi trong khi ta dừng lại và thậm chí thụt lùi thì họ tăng tốc. Xin đơn cử: Campuchia rất ít taxi nên xe tuk tuk là phương tiện đi lại phổ biến. Tôi đi với bạn, cứ vậy xe là leo lên, không cần trả giá. Hai người đi dưới 3 km thì mỗi người 1 USD hoặc 4.000 riel và không sợ bị “chật chém”, trăn lộn. Không chỉ vậy, tài xế tuk tuk còn chở đi lòng vòng giới thiệu thêm mấy điểm tham quan của thủ đô. Hôm sau, chúng tôi đang ăn sáng, đã thấy tài xế tuk tuk hôm qua đưa tay chào qua khung kính.

Phnom Penh nhộn nhịp nhưng không xô bồ. Đặc biệt không thấy ăn xin hoặc bán hàng rong đeo bám du khách như ở ta. Các chợ Phnom Penh và Siem Reap luôn tấp nập khách nước ngoài nhưng không thấy họ bị chèo kéo. Phía trước các cổng đền vào Angkor đều có sợi dây nylon màu căng trên mặt đất. Đó là giới hạn cấm người bán hàng rong vượt qua để chèo kéo khách. Dù chỉ là sợi dây mong manh vậy mà ai cũng tuân thủ. Còn ở bãi tắm nổi tiếng Occheuteal (Shihanouk) thì sáng sớm Chủ nhật hằng tuần, các em bán hàng rong lại rủ nhau đi nhặt rác nhỏ bãi biển (rác lớn đã có xe quét dọn) và có cảnh sát du lịch theo hỗ trợ. Các em bảo: “*Làm vậy để bãi biển sạch hơn, du khách thích hơn. Khách đông hơn thì bán được nhiều hàng hơn*”. Chỉ vài việc nhỏ như trên đã thấy họ bỏ xa mình.

Không cần nhiều tiền

Chúng ta không thể đổ lỗi cho nghèo vì Campuchia nghèo hơn Việt Nam. Cái chính là chi vào đâu cho hiệu quả. Trước hết cần thiết phải dành ngân sách nhất định để cải tiến các cửa khẩu, nhất là đường bộ, đơn giản hóa thủ tục visa và nhập cảnh giống như Campuchia, huấn luyện những tiếp viên cách niềm nở vui cười chào đón khách. Tiền tổ chức các lễ hội, các hội nghị hội thảo... nên dành để cải thiện nhà vệ sinh và cơ sở hạ tầng. Đẹp bằng được nạn “chật chém”, nâng giá phòng vô tội vạ, móc túi, giật dục, ăn xin đeo bám và bán

hàng rong chèo kéo du khách. Những việc này không cần nhiều tiền vẫn làm được, nếu thật lòng muốn. Thay đổi hành vi cần ý chí nhiều hơn là tiền bạc. Làm được vậy thì du lịch Việt Nam sẽ tăng triển.

Những điệp khúc buồn

Cuối năm vừa rồi, du lịch Việt Nam lại có nhiều điều kém vui. Bạn bè tôi than thở trên Facebook là Festival hoa Đà Lạt rất đẹp nhưng bị “chặt chém” không thương tiếc. Báo chí đưa tin việc nâng giá phòng ở các trọng điểm du lịch mặc dù lãnh đạo địa phương cam kết và cho số điện thoại báo động.

Thời gian qua nạn trấn lột, cướp giật du khách vẫn diễn ra tại Việt Nam. Nạn ăn xin và bán hàng rong đeo bám, nạn móc túi và “cắt cổ” du khách nước ngoài chưa giảm. Giao thông vẫn trì trệ và tắc nghẽn. Nhà vệ sinh bẩn và thiếu. Vệ sinh thực phẩm chưa khá... Những chuyện cũ “xưa như Trái đất” trên đã được cảnh báo hàng chục năm nay nhưng vẫn không thay đổi

Dương Minh Bằng